

จีน...กับการมีอิทธิพลในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของ CLMVT

โดย นางขวัญใจ เตชเสนสกุล

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

กว่าทศวรรษที่ผ่านมาจีนได้ก้าวขึ้นมาเป็นผู้ผลิตและส่งออกสินค้ารายใหญ่ที่สุดของโลกจนขึ้นชื่อว่าเป็น “World Factory” โดยเฉพาะสินค้าที่แข่งขันด้านราคาเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ประธานาธิบดีสี จิ้นผิงขึ้นรับตำแหน่งประธานาธิบดีในปี 2556 จีนได้เริ่มปฏิรูปเศรษฐกิจครั้งใหญ่โดยหันมาให้ความสำคัญกับภาคเศรษฐกิจในประเทศมากขึ้นควบคู่ไปกับการขยายบทบาทบนเวทีเศรษฐกิจโลกออกไปในมิติอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการค้ามากขึ้น ทั้งมิติด้านการลงทุนที่รัฐบาลจีนได้เร่งผลักดันให้นักลงทุนจีนออกไปลงทุนในต่างประเทศมากขึ้น โดยมี โครงการ “Belt and Road Initiative” เป็นหัวหอกสำคัญที่ช่วยกระจายให้นักลงทุนจีนออกไปลงทุนในต่างประเทศ ทำให้มูลค่าการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของจีนขยายตัวเฉลี่ยถึง 36% ต่อปีในช่วง 2555-2559 และก้าวขึ้นมาเป็นนักลงทุนรายใหญ่อันดับ 3 ของโลกในปัจจุบัน จากที่เคยอยู่อันดับ 7 ในปี 2555 เช่นเดียวกับในมิติด้านการเงิน จีนได้ผลักดันเงินหยวนเข้าสู่ตะกร้าสกุลเงินของ IMF ได้สำเร็จในปี 2559 เพื่อเพิ่มบทบาทของเงินหยวนในตลาดการเงินโลก รวมถึงยังได้ก่อตั้งธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย (AIIB) ซึ่งสะท้อนถึงการแผ่ขยายบทบาทและอิทธิพลทางเศรษฐกิจและการค้าของจีนบนเวทีโลกมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

สำหรับกลุ่มประเทศ CLMVT ที่ประกอบด้วย กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา เวียดนาม และไทยก็ได้รับอิทธิพลด้านเศรษฐกิจจากจีนเพิ่มขึ้นและทำให้บทบาทของจีนที่มีต่อเศรษฐกิจของ CLMVT เด่นชัดขึ้นในหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็น มิติด้านการลงทุน ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาจีนได้ขยายการลงทุนเข้ามาใน CLMVT จำนวนมาก โดยมูลค่าการลงทุนโดยตรงของจีนที่เข้ามาใน CLMVT ในปี 2559 อยู่ที่กว่า 3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐหรือคิดเป็นสัดส่วนเกือบ 20% ของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทั้งหมดของ CLMVT เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ที่สัดส่วนดังกล่าวอยู่ที่เพียง 7% มิติด้านการค้า แม้ปัจจุบันจีนเป็นตลาดส่งออกสำคัญอันดับ 3 ของ CLMVT รองจากสหรัฐฯ และสหภาพยุโรป แต่มูลค่าการส่งออกของ CLMVT ไปจีนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจาก 41,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2555 เป็นกว่า 57,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2559 หรือขยายตัวเฉลี่ย 8 % ต่อปี ทำให้สัดส่วนของการส่งออกของ CLMVT ไปจีนเพิ่มขึ้นจาก 10% ต่อมูลค่าส่งออกรวมของ CLMVT ในปี 2555 เป็น 13% ในปี 2559 ขณะที่มิติด้านการท่องเที่ยว พบว่า ในปี 2559 มีจำนวนนักท่องเที่ยวจากจีนที่ไหลเข้ามาใน CLMVT กว่า 13 ล้านคนหรือคิดเป็นสัดส่วนสูงถึง 32% ของนักท่องเที่ยวใน CLMVT ทั้งหมด ถือเป็นนักท่องเที่ยวสำคัญอันดับ 1 ใน CLMVT เป็นการเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดเมื่อเทียบกับปี 2555 ที่มีเพียง 4 ล้านคนหรือคิดเป็น 13% เท่านั้น

บทบาทของจีนต่อ CLMVT

	2555	2559
สัดส่วน FDI ของจีนใน CLMVT	7%	19%
สัดส่วนการส่งออกของ CLMVT ไปจีน	10%	13%
สัดส่วนนักท่องเที่ยวจีนใน CLMVT	13%	32%

สำหรับประเทศไทย จีนได้เข้ามามีบทบาทต่อเศรษฐกิจไทยที่ชัดเจนขึ้นมากในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาเช่นกัน โดยในด้านการลงทุน พบว่า ปัจจุบันจีนได้ก้าวขึ้นมาเป็นผู้ลงทุนรายใหญ่อันดับ 3 ของไทย ด้วยมูลค่าเงินลงทุนกว่า 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐหรือคิดเป็น 35% ของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทั้งหมดเมื่อเทียบกับปี 2555 ที่มีมูลค่าการลงทุนเพียง 600 ล้านดอลลาร์สหรัฐซึ่งไม่ติด 10 อันดับแรกด้วยซ้ำ ขณะเดียวกันในด้านการค้า การส่งออกของไทยไปจีนในปี 2560 ขยายตัวสูงถึง 24% หรือคิดเป็นมูลค่าราว 29,433 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สูงสุดเป็นประวัติการณ์ ทำให้จีนก้าวขึ้นมาเป็นตลาดส่งออกอันดับ 1 ของไทยแซงหน้าสหรัฐฯ แล้ว เช่นเดียวกับภาคการท่องเที่ยวที่ปัจจุบันนักท่องเที่ยวจีนกลายเป็นนักท่องเที่ยวอันดับ 1 ของไทยด้วยจำนวนเกือบ 9 ล้านคนหรือคิดเป็นสัดส่วนสูงถึงเกือบ 30% ของนักท่องเที่ยวในไทยทั้งหมด ซึ่งเติบโตอย่างรวดเร็วเมื่อเทียบกับปี 2555 ซึ่งนักท่องเที่ยวจีนในไทยมีสัดส่วนเพียง 13% เท่านั้น

ความเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจไทยและจีนที่มีมากขึ้นดังกล่าวมาน่ามาซึ่งโอกาสทั้งในด้านการค้าและการลงทุนของไทยในหลายมิติ อย่างไรก็ตาม การที่เศรษฐกิจไทยผูกติดกับบทบาทของจีนมากเกินไปอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงได้เช่นกัน ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยควรเตรียมเครื่องมือทั้งเชิงรุกและเชิงรับให้พร้อมเพื่อรับมือกับความท้าทายที่จะเกิดขึ้นในระยะถัดไปให้ได้อย่างทันท่วงที